



**RAPORTUL NARATIV DE ACTIVITATE
AL AGENȚIEI DE INVESTIȚII
A REPUBLICII MOLDOVA
PENTRU ANUL 2023**

Decembrie, 2023

CONȚINUT

ACTIVITATE INSTITUȚIONALĂ, 2023.....	pag. 3
EXECUTAREA PLANULUI DE ACȚIUNI, 2023	
DIRECȚIA INVESTIȚII ȘI PROTEJAREA INVESTIȚIILOR	pag. 4-6
PROMOVAREA EXPORTURILOR ȘI SUSȚINEREA EXPORTATORILOR	pag. 7-8
DIRECȚIA PROMOVAREA IMAGINII DE ȚARĂ	pag. 9-11

ACTIVITATE INSTITUȚIONALĂ

I. CAPITALUL UMAN Statut la 08.12.2023

1. Efectivul de personal al Agenției de Investiții constituie un număr total de 10 angajați, din 26 admisibili (în baza Moratoriului din 28.12.2022)
2. În sem. I 2023, Agenția a efectuat 2 (două) concursuri de angajare, care s-au soldat cu 2 angajări, cu suplinirea funcțiilor publice vacante:
 - Specialist principal Direcția promovare imagine de țară
 - Specialist principal Serviciul financiar administrativ.
3. Pe parcursul anului 2023 s-a eliberat prin concediere 1 persoană. Fluctuația de personal, și așa insuficient la număr, rămâne în continuare a fi un obstacol și o provocare pentru asigurarea memoriei instituționale și consolidarea capacităților instituționale ale Agenției.

II. ACTIVITATE ADMINISTRATIVĂ

Cu privire la regimul administrativ de activitate, Agenția a continuat efortul de administrare a proceselor logistice pentru siguranța angajaților și a optimizat procesele interne. Astfel pe parcursul anului 2023 au fost implementate acțiuni care țin de siguranța angajaților:

1. A fost desfășurat procesul de inventariere a bunurilor aflate în posesia angajaților;
2. Au fost revizuite dosarele angajaților cu actualizarea și aprobarea fișelor de post;

III. CONTRACTE ȘI ACHIZIȚII PUBLICE în 2023

1. În 2023 au fost semnate 63 contracte cu valoarea totală în sumă 5 723 650,00 lei (comparativ cu anul 2022: 72 contracte de achiziții, în sumă de 7 386 089,31 lei).
2. Cu referire la Contractele de grant pentru susținerea mediului asociativ de a participa la expoziții internaționale, precum și accesul la noile piețe/reziliența față de schimbările în lanțurile logistice, au fost semnate contracte de grant pe anul de gestiune 2023 – 23 contracte, în sumă de 4 297 700 mii lei.

IV. EXECUTAREA BUGETULUI AI 2023

Bugetul de stat aprobat pentru AI pentru 2023 a constituit 18 114 400 lei, inclusiv cheltuielile administrative 5 672 000,00 lei, dintre care 4 160 400,00 lei pentru fondul salarial.

Totodată, până la 08.12.2023, prin activitățile ce țin de obiectivele instituționale ale Agenției, a fost valorificat un buget de 13 383 725,11. În mod particular, menționăm că bugetul operațional pentru anul 2023, a fost valorificat în mărime de 72,4%, iar bugetul administrativ și salarial – în mărime 70,35 %. Astfel, soldul nevalorificat pentru anul de gestiune 2023 este de 4 712 874,89 lei, ce reprezintă sumele ce nu au putut fi utilizate 2 luni din cauza blocării întregului proces de plată al Agenției (inclusiv salarii) dar și amânarea pentru 2024 a evenimentului Moldova Business Week (planificat 1,5 mln. Lei).

EXECUTAREA PLANULUI DE ACȚIUNI PENTRU ANUL 2022

DIRECȚIA INVESTIȚII ȘI PROTEJAREA INVESTIȚIILOR

MISUNEA Departamentului: Transformarea Republicii Moldova într-o destinație de investiții durabile și Agenția de Investiții într-un partener de încredere pentru investitori.

VIZIUNEA Departamentului: Atragerea și menținerea investițiilor străine directe prin intermediul oportunităților și platformelor investiționale oferite de către economia Republicii Moldova, întru dezvoltarea socio-economică a țării cu accent pe eficiență și valoare adăugată.

INVESTIȚII NOTABILE REALIZATE ÎN PERIOADA RAPORTATĂ:

Tara	Companie	Sector	Investiții aprox. EUR	Locuri de munca	Regiunea
MB, EAU	VERTICROP	Agriculture	10 000 000	10	Cahul
Germania	APPS FACTORY	IT	-	-	Chisinau
Germania	SOPRIS S.R.L.	IT	500 000	13	Chisinau
Germania	Erich Jaeger	Automotive	5 000 000	260	Comrat
SUA	Lear (Reinvestiții)	Automotive	200 000	400	Florești

PREZENTAREA OFERTEI INVESTIȚIONALE ÎN CADRUL ȘEDINȚELOR ORGANIZAREA ȘI A VIZITELOR DE STUDIU PENTRU COMPANIILE STRĂINE

În perioada de raportare, Agenția de Investiții a livrat prezentări precum urmează în fața a 50 de companii și asociații din 14 țări și a organizat a vizite de studiu pentru companiile străine interesate de a își extinde activitatea în Republica Moldova din 29 de companii au fost în vizite de studiu din 11 țări.

EVENIMENTE BILATERALE CU COMPONENTA DE B2B ORGANIZATE DE AGENTIE:

Organizarea și desfășurarea Forumurilor Economice la Chișinău în scopul prezentării climatului de afaceri din Moldova, facilitățile oferite de țară pentru investitorii străini, descrierea platformelor precum ZEL, Moldova Innovation Technology Park, dar și sectoarele strategice ale țării.

1. Moldova -Romania
2. Moldova- Polonia
3. Moldova - Germania
4. Moldova -Țările de jos
5. Moldova -Portugalia

MISIUNI DE AFACERI GUVERNAMENTALE CU COMPONENTA DE B2B PENTRU COMPANIILE DIN MOLDOVA

Organizare misiunilor de afaceri cu însoțirea asociațiilor de profil și a companiilor private în scopul atragerii investițiilor și promovării companiilor ca furnizori:

1. Cehia
2. Ungaria
3. Elveția

4. Japonia
5. Irlanda
6. Romania
7. Germania
8. Grecia

PARTENERIATE ÎNCHEIATE:

1. **Enterprise Greece**, în cadrul celei de-a patra ședințe a Comisiei mixte interguvernamentale Republica Moldova - Grecia de cooperare economică
2. **The Israel Export and International Cooperation Institute**, la data de 21 iunie 2023.
3. **LEPL Enterprise Georgia**, la data de 4 iulie 2023.
4. **Portuguese Trade & Investment Agency**, în cadrul Forumului Economic Moldova-Portugalia, la data de 31 octombrie 2023.
5. **Export and Investment Promotion Agency of The Republic of Azerbaidjan**, la data de 6 decembrie 2023.
6. **Hungarian Export Promotion Agency**, la data de 5 octombrie 2023
7. **Invest Cyprus**, la data de 23 septembrie 2023

ORGANIZAREA EVENIMENTE RELEVANTE DE PROMOVAREA A SECTOARELOR SI INDUSTRIILOR STRATEGICE

1. **Moldova Electronics Forum și Industrial Suppliers and Engineering Forum**, în perioada 11-12 mai 2023– Eveniment dedicat sectorului Electronic
2. **Digital Summit** in perioada 15 Iunie- Eveniment de dedicat sectorului IT
3. **ABSL Summit**, in perioada 15 Septembrie– Eveniment destinat sectorului de servicii externalizare
4. **Real Estate Forum** in perioada 16 Septembrie – eveniment dedicat- sectorului imobiliar nerezidențial

PARTICIPAREA LA EXPOZITII INTERNATIONALE CU SCOPUL ATRAGERII INVESTITIILOR

1. Forumul Automotive Tomorrow Sibiu, Romania din 7 Martie 2023
2. Belgium Days 16 Martie 2023 Brașov, Romania
3. Forumului European ABSL „Business Service – A Uniting Engine for Growth in Europe” în perioada 20-21 martie 2023, la Berlin, Germania
4. Conferința pe Energie regenerabila București, Aprilie 2023
5. Participarea la cea de-a 13-a ediție a Summit-ului ABSL - Lead The Way Stay Ahead, care s-a desfășurat la Cracovia între 6 și 8 septembrie 2023
6. Go tech București, România noiembrie 2023

PARTICIPAREA CU STAND DE TARA LA EXPOZIȚII INTERNAȚIONALE

1. Elektronik Gothenburg, în perioada 19-20 aprilie 2023, în Gothenburg, Suedia.
2. Internațională Electronic „Focus on PCB”, în perioada în perioada 17-18 mai 2023, la Vicenza Expo Centre, Italia.
3. EXPO REAL, in Perioada 4-6 Octombrie 2023, Munich, Germania
4. GITEX GLOBAL cea mai mare expoziție tech din lume, care a avut loc la Dubai World Trade Centre, EAU, în perioada 16-20 octombrie 2023.

5. Expoziția Internațională Productronica 2023, Munchen, 14-17 Noiembrie

CURSURI DE CREȘTERE A CAPACITĂȚILOR

Participarea la cursuri internaționale:

1. „The Relevance of China`s Reform, Opening up and Development Practices for Belt and Road Countries” Beijing, China;
2. „Effective Investment Facilitation and Sustainable Development”,
3. Participarea la Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare, și Organizația de Dezvoltare Industrială a Națiunilor Unite, desfășurat la Torino, Italia, în perioada 15-19 mai 2023; „Trade Academy Trade Promotion 2023”, Stockholm, Sweden;
4. "Parcours européen des pays francophones" la București, în perioada 8-9 iunie 2023.
5. Participarea în procesul de organizare și buna desfășurare a **Reuniunii comunității politice europene** din data de 1 iunie 2023. La eveniment au participat 45 de șefi de stat dintre care 27 state membre ale UE. Scopul evenimentului a fost să promoveze dialogul politic și cooperarea în vederea abordării chestiunilor de interes comun, să consolideze securitatea, stabilitatea și prosperitatea continentului european.

DIPLOMAȚIA ECONOMICĂ

1. Asigurarea prezenței reprezentanților misiunilor diplomatice străine în Republica Moldova la evenimentele organizate în parteneriat cu Agenția de Investiții
2. Asistarea misiunilor diplomatice străine în stabilirea contactului cu instituțiile sau parteneri economici
 - Ambasada Republicii Chineze în Republica Moldova
 - Ambasada Japoniei în Republica Moldova
 - Ambasada Libanului cu reședința la București
 - Ambasada Republicii Franceze în Republica Moldova
3. Realizarea cărților de vizită pentru atașații economici și responsabilii de dosarul economic
4. Furnizarea în adresa ambasadelor Republicii Moldova a unei liste de potențiali investitori pentru Republica Moldova, rezidenți ai țării în care suntem reprezentați cu misiune. Datele au fost extrase din platforma platforma FDI Market
5. Transmiterea materialelor informative necesare activității pentru promovarea ofertei investiționale, facilitarea exporturilor și promovarea imaginii de țară

PROMOVAREA EXPORTURILOR ȘI SUSȚINEREA EXPORTATORILOR

1. Crearea mecanismelor de suport pentru facilitarea exporturilor:
Export Morning - 3 sesiuni practice, 3 rapoarte de analiză;
Export Missions - 60 de companii beneficiare, 2 misiuni în România, 5 sectoare cheie;
2. Activități expoziționale în peste 8 țări, cu peste 177 de companii participante;
3. Suport în desfășurarea a 2 evenimente de modă - 29 designeri, 3 colecții vândute și 5 de accesorii;
4. Organizarea a 2 Târguri la Iași- cca 85 de producători participanți, vânzări directe la stand;
5. Susținerea a 2 Conferințe sectoriale - producători și exportatori din domeniul horticola și cel al producătorilor industriei uleiurilor eterice.

Realizările anului 2023

1. **12 Expoziții Internaționale**, 140 contracte încheiate, cu peste 47 de livrări efectuate în EAU, Lituania, Georgia, Azerbaijan, Spania, Marocco, Polonia, Italia, Bulgaria, Grecia, Germania, Romania, India, Malaysia, UK, România, Suedia, Israel, Maroc. Au participat 177 companii autohtone din sectoarele agroalimentar, industria producătoare de mobilă și cea cosmetică, cu volume de exporturi generate în cumul în valoare de **881.665.338, 00 MDL** (46.160.730,58 Euro) : **1 Leu investit a generat 314 Lei**
2. **2 târguri cu genericul Republica Moldova la Iași/ Republica Moldova prezintă la Iași**, cu scopul de a consolida colaborarea comercială între cele două țări, aducând beneficii atât pentru producători, cât și consumatori. Târgurile au fost în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași, Camera Bilaterală de Comerț și Industrie Republica Moldova - România, Camera de Comerț și Industrie Iași și Organizația de Dezvoltare și Antreprenariat. Peste **85 de companii participante** care și-au prezentat produsele și au efectuat vânzări directe la stand. Târgul a întrunit peste 100.000 de vizitatori;
3. 2 evenimente de modă **Moldovan Brands Runway/ Moldovan Brands Runway AW 2023**, cu peste 1200 vizitatori, cu scopul de a suscita interesul publicului față de creatorii de modă din Republica Moldova. 29 companii participante, care au prezentat colecțiile de vară-toamnă, cu **circa 80 000, 00 MDL** – vânzări la eveniment POP-UP, **3 colecții vândute integral și 5 branduri de accesorii**.
4. 2 Conferințe sectoriale pentru producătorii și exportatorii din domeniul horticola și cel al producătorilor de nuci: **Conferința Națională „Businessul Fructelor” și „Forumul Național al Nucifactorilor”**
5. Programul „Export Morning” dedicat creșterii competențelor și competitivitățile companiilor autohtone în vederea unui export eficient. **4 sesiuni (Egipt, India, Austria, Elveția)**, în format fizic cu participarea a cca 110 de producători și exportatori din diverse sectoare economice, 12 speakeri locali, cât și reprezentanți ai autorităților guvernamentale. Sesiunile includ 4 rapoarte de analiză a piețelor, cu o audiență înregistrată de aproximativ 4500 de vizualizări live.
6. Programul „Export Missions”, implementat cu sportul financiar al Băncii Mondiale (PAC II) dedicat în acest an țării vecine, România, avut drept scop oferirea de suport și analiză celor 60

de companii selectate din 5 sectoare economice (produse industriale, alimentare, fructe proaspete, mobilă și vinuri).

Realizate: **2 misiuni de export în România, B2B individuale cu cca 44 buyeri** și rețele locale, ședințe de instruire, crearea Kit-urilor promoționale personalizate. Au fost încheiate 3 contracte în timpul B2B-urilor, fiecare companie a discutat în mediu cu 8-10 buyeri români.

DIRECȚIA PROMOVAREA IMAGINII DE ȚARĂ

1. Lansarea programului Diaspora Invest

În anul 2023, Agenția de Investiții în parteneriat cu Președinția Republicii Moldova au lansat programul Diaspora Invest, dedicat cetățenilor Republicii Moldova aflați peste hotare. Aceste evenimente au fost organizate cu titlu informativ în contextul sporirii gradului de informare despre oportunitățile de investiții în rândul cetățenilor din diasporă, inclusiv acordarea asistenței la etapa de deschidere și dezvoltare a afacerii. În cadrul acestor întâlniri tematice, au participat oameni de afaceri, reprezentanți guvernamentali, inclusiv miniștri și secretari de stat. Destinațiile au fost selectate în funcție de: numărul de cetățeni moldoveni, volumul remitențelor din fiecare regiune etc. Până în prezent, s-au desfășurat 3 evenimente offline în orașele Milano (Italia), Frankfurt (Germania) și Londra (Marea Britanie), în cadrul cărora au participat peste 300 de persoane.

2. Susținerea evenimentelor internaționale

a) Web Summit 2023

În perioada 13-16 noiembrie 2023 la Lisabona, Portugalia, Agenția de Investiții a asigurat participarea cu stand de țară pentru al treilea an consecutiv, a delegației Republicii Moldova la cel mai important eveniment internațional al sectorului IT, telecomunicații, start-up și inovații– Web Summit.

Anul acesta R. Moldova a avut cel mai mare stand expozițional de până acum 4x4m. Organizatorii au anunțat o prezență de 70,236 persoane și 2,608 de startup-uri din peste 153 de țări. Scopul principal în cadrul evenimentului a fost de a evidenția oferta unică a MITP și de a prezenta potențialul investițional al țării. Această prezență a oferit participanților oportunitatea de a stabili conexiuni și parteneriate avantajoase.

b) Tokyo Game Show

Agenției de Investiții a susținut participarea reprezentanților Asociației Industriei Creative din Moldova (COR) la Tokyo Game Show, cea mai mare expoziție de gaming din lume. La stand au fost prezente 5 companii naționale ce au avut ca obiectiv consolidarea potențialului industriei de gaming din Moldova și promovarea imaginii de țară.

c) Festivalul Industriilor Creative

Pentru al doilea an consecutiv Agenția de Investiții este partener în organizarea Festivalului Industriilor Creative. În acest an participanții au prezentat oportunitățile oferite de industriile creative din Moldova și din lume. Prezența a 12 speakeri internaționali a oferit un plus valoare evenimentului, evidențiind tendințele actuale în domeniu și potențialul creativ al specialiștilor locali. Creșterea vizibilității acestei industrii este esențială atât pe plan național cât și internațional. Agenția de Investiții susține inițiativele locale, de creștere și dezvoltare.

d) Eurovision 2023

În acest an au fost alocate resurse financiare pentru realizarea materialelor promoționale cu simbolul brandului de țară „Pomul Vieții”, în contextul participării Republicii Moldova la Eurovision. Aceste acțiuni fac parte din eforturile de promovare a imaginii internaționale.

e) Conferința IT la Cluj

Pentru a promova oferta unică Moldova Innovation Technology Park (MITP) pe piața strategică/ România, Agenția de Investiții a organizat la Cluj un eveniment informativ destinat mediului de afaceri. Participanții au avut ocazia să interacționeze cu reprezentanți guvernamentali și rezidenți ai MITP, aflând astfel mai multe despre climatul investițional și oportunitățile sectoriale din Republica Moldova.

3. Participarea la conferințe internaționale

a) City Nation Place 2023 la Londra, Marea Britanie

În perioada 8-9 noiembrie 2022, Agenția de Investiții a participat pentru al doilea an consecutiv la conferința internațională City Nation Place - cea mai importantă platformă pentru reprezentanții statului ce au mandatul de promovare a imaginii de țară. La acest eveniment, Irina Tolstousov, șeful Direcției Promovare Imagine de Țară din cadrul Agenției de Investiții, a fost prezentă în calitate de membru al juriului, analizând peste 100 de inițiative internaționale. City Nation Place reprezintă una dintre cele mai semnificative platforme de identificare a tendințelor globale, networking și stabilire de parteneriate în vederea promovării imaginii unei țări pentru atragerea investițiilor, stimularea exportului, dezvoltarea turismului și atragerea de talente.

b) Global Soft Power Index

Brand Finance evaluează 5.000 dintre cele mai mari branduri din lume. Timp de aproape 20 de ani, Brand Finance a monitorizat, de asemenea, puterea și valoarea brandurilor naționale, iar din 2020 publică un studiu cuprinzător de cercetare privind percepțiile asupra brandurilor naționale – Global Soft Power Index. În cadrul evenimentului a fost stabilită inclusiv modalitatea de includere a Republicii Moldova în studiul efectuat de Brand Finance, Global Soft Power Index 2024, pentru a spori vizibilitatea țării noastre la nivel internațional, dar totodată pentru a identifica avantaje competitive și punctele slabe. Participarea la această conferință internațională ne-a oferit oportunitatea de a identifica noi parteneri de dezvoltare și de a promova imaginea țării noastre peste hotarele.

c) Nordic Place Brand Conference

Această conferință este la a 7-a ediție și are ca scop crearea unei platforme de discuții cu reprezentanții diferitor instituții ce au mandatul: Promovare imagine de țară, Promovare turism, Atragere investiții, Promovare export, Atragere și reținere resurse umane. Participarea la această conferință internațională ne-a oferit oportunitatea de a discuta și a schimba bune practici cu omologii din alte țări, de a promova imaginea țării noastre peste hotarele acestora (discuții cu Czech Invest, Polish Investment and Trade Organization).

4. Consolidarea imaginii climatului investițional la nivel global, prin intermediul canalelor media internaționale

Ne-am propus în acest an să contractăm mai multe surse media internaționale în scopul promovării climatului investițional al Republicii Moldova. Astfel pe parcursul anului 2023 au fost publicate un șir de articole în două reviste internaționale :

- a) London Business Matters – primul articol fiind: “Moldova-gateway to untapped potential”;
- b) Emerging Europe – publicații dedicate subiectelor: oportunități investiționale, business forum-uri, inovații tehnologice.

La nivel local, a fost contractată revista:

- a) Business Class – articolele au abordat subiecte: industria electronică și cea farmaceutică, conceptul misiunilor de export, sector imobiliar nerezidențial.

5. Gestionarea paginilor web

Pagina web a Agenției de investiții este platforma prin intermediul căreia sunt distribuite informații privind oportunitățile/ platforme investiționale, sectoarele strategice, programele de export, publicații anuale etc. În acest an pagină a fost vizitată de peste 152 mii de vizitatorii, dintre care 96 mii fiind vizitatori unici. Agenția de Investiții este mandatată să promoveze brandul de țară „Pomul Vieții”, inclusiv prin intermediu paginii web – www.pomulvietii.md. Pagina web este platforma ce informează publicul despre brandul de țară, regulile sale de utilizare, exemple, dar și oferă posibilitatea de a transmite o cerere de utilizare a acestuia. Conform analizei statistice în acest an site-ul a fost vizitat de peste 12 mii de vizitatorii, dintre care 7 mii fiind vizitatori unici.

6. Promovarea brandului de țară - Pomul Vieții

Pe parcursul anului 2023 au fost înregistrate 14 solicitări de utilizare a brandului de țară, atât din partea persoanelor fizice cât și a celor juridice. Printre solicitanți se numără reprezentanții mai multor industrii: vitivinicolă, bancară, servicii de transport, comerț, învățământ ș.a. Totodată, conform noii Hotărâri de Guvern 439/2023, agenții economici ce solicită utilizare brandului de țară în scop comercial trebuie să achite o taxă unică de utilizare în valoare de 2.500 de lei.

7. Implementarea programului BRIDGE - <https://bridge.invest.gov.md/>

Agenția de Investiții a elaborat un program în parteneriat cu proiectul Tehnologiile Viitorului, care oferă companiilor locale oportunitatea de a primi finanțare de până la 1500\$ pentru a participa la expoziții, forumuri, conferințe, vizite de studiu peste hotare, cu scopul promovării exportului și stabilirii parteneriatelor internaționale - BRIDGE. Până în prezent au fost finanțate peste 140 de companii, în 2023. Domeniile de finanțare sunt diverse: industria fashion, IT, comunicații etc. Interesul publicului față de acest program este în continuă creștere.